

Aktiviteter

Aktiviteter

Affaldslege

Hjælp skovsvinet - spil	
Beskrivelse	En leg-og-lær-aktivitet for de mindste om at aflevere affaldet de rigtige steder. Legen sætter fokus på, at affald ikke hører til i naturen, og er bygget op som en fangeleg, der er både sjov, giver motion og styrker børnenes samarbejdsevner. Beskrivelse, spilleregler og materialer til spillet kan findes i Økolariets Affaldskasse.
Forberedelse	Stil op til legen med materialer fra affaldskassen. Læs inden I begynder eventyret "Da skovsvinet blev klogere" højt for børnene og snak med dem om de forskellige affaldstyper og hvordan og hvorfor, man skal sortere.
Materialer	• Økolariets Affaldskasse
Tips og idéer	Denne aktivitet kan med fordel laves i forbindelse med affaldsstafetten, der er beskrevet på næste side.

Affaldsstafet	
Beskrivelse	En konkurrence, hvor det både gælder om at komme først og at sortere affaldet rigtigt. Brug de samme kasser/spande og materialer fra "Hjælp skovsvinet"-spillet. Materialerne findes i Økolariets Affaldskasse. Saml affaldsspandene i den ene ende af legepladsen og stil jer selv i den anden ende. Del jer i hold. Hvert hold får en bunke affaldskort, som de skal sortere. Vælg en "vogter" ved hver affaldsspand, der holder øje med, at affaldet kommer i de rigtige kasser. Det giver minuspoint, når noget havner forkert. Nu starter stafetten. Hvert hold stiller sig i en kø, så der er én løber pr hold ad gangen. Den første i køen tager et affaldskort og løber ned til affaldsspandene, smider kortet i den rigtige spand og løber tilbage til sit hold. Nu er det den næste i køen. Når sidste deltager har løbet, gør vogterne op, hvor mange minuspoint, de enkelte hold har fået. Det hold som blev først færdig, får 10 points, det næste får 9, osv. Træk minuspoint fra "løbepoint". Hvem var bedst?
Forberedelse	Vælg en passende distance, som børnene kan løbe og stil affaldsspandene op.
Materialer	• 5 kasser/spande • Affaldskort fra spillet "Hjælp skovsvinet"
Tips og idéer	Det er en god idé at slå denne aktivitet sammen med spillet "Hjælp Skovsvinet", da eleverne derved har stiftet bekendtskab med spillekortene og affaldssortering.

Affaldssortering

Beskrivelse

Børnene skal sortere medbragt (og rengjort) affald. Affaldet skal sorteres ud i plastposer eller papkasser i følgende fraktioner:

- Madaffald
- Glas
- Plast
- Metal
- Mad- og drikkekartoner
- Papir
- Pap
- Tekstilaffald
- Batterier
- Restaffald

Skilte til sortering ligger i Økolariets Affaldskasse.

Forberedelse

Rengjort affald medbringes hjemmefra.

Kasser fores evt. med plastposer, og der sættes "sorterings-skilte" på.

Materialer

- Skilte til sortering
- Rengjort affald
- Kasser og/eller plastposer

Tips og idéer

Aktiviteten kan foregå både inde og ude.

Hvis det er de små børnehavebørn, kan aktiviteten forsimples til, at børnene kun skal sortere i:

- Pap/papir
- Glas
- Plast/metal/mad- og drikkekartoner
- Madaffald

Vendespil	
Beskrivelse	Klassisk vendespilsaktivitet med tre forskellige spiludgaver: 1. Match billederne af affald 2. Match billederne af de forskellige affaldsfraktioner 3. Match affaldstype med affaldsfraktion (til de større børn) Vendespilskortene findes i Økolariets Affaldskasse. Spilleregler: Alle kortene vender med billedsiden nedad, og spillerne skal på skift vende to kort og se, om kortene er ens. Hvis de er ens, har spilleren fået et stik og må lægge det ved siden af sig. Hvis de ikke er ens, vendes billedsiden igen nedad, og det er nu næste spillers tur.
Forberedelse	Læg kortene klar på et bord. Hvis spil nr. 3 vælges: Forbered et kort oplæg, som giver børnene information om de forskellige fraktioner på billederne.
Materialer	• Vendespil
Tips og idéer	Vendesillet kan med fordel spilles efter at børnene har lavet Affaldssorteringsaktiviteten, så de har stiftet et praktisk bekendtskab med de forskellige affaldsfraktioner.

Kimsleg med affald	
Beskrivelse	Der skal bruges ca. 10 stykker rengjort affald. Placer effekterne under en dug. Giv børnene 30 sekunder til at se på tingene og læg derefter dugen over dem igen. Hvem kan huske flest ting?
Forberedelse	Rengør ca. 10 stykker affald – gerne noget børnene kender fra deres hverdag. Læg affaldet, så det kan dækkes af en dug.
Materialer	• Rengjort affald • Dug
Tips og idéer	Når en ting er husket, kan I tale om, hvordan man skal sortere netop dén type affald. Hav skraldespande med piktogrammer eller lav kasser med "sorteringsskiltene" fra Økolariets Affaldskasse klar. Så kan børnene sortere affaldet ud i kasserne efterhånden som det bliver husket.

Flaskebowling

Beskrivelse

Gem 10 brugte ½liters eller 1,5 liters plastflasker. Fyld lidt vand i for at gøre dem mere stabile og stil dem op som i et bowlingspil – dvs. fire på linje bagerst, 3 på linje foran, så 2 og en enkelt forrest. Lad børnene skyde efter flaskekeglerne med enten en tennisbold eller en fodbold. Alle får to forsøg.

Der kan evt. gives point efter hvor mange flaskekegler, børnene vælter.

- 1 kegle = 1 point
- Alle 10 kegler i første forsøg (strike) = 20 point
- Alle 10 kegler i to forsøg (spare) = 15 point

Forberedelse

Find 10 plastflasker og fyld dem med lidt vand.

Stil flaskerne op og vælg en passende længde, som børnene skal skyde/kaste fra.

Materialer

- 10 plastflasker – enten ½liters eller 1,5 liter
- Tennisbold eller fodbold

Dåsetårn	
Beskrivelse	Skyl 10 dåser godt og lad dem tørre. Når dåserne er helt tørre, kan de males – skriv evt. tallene 1-10 på dåserne. Når malingen er tør, kan dåserne stables i et tårn. Hvis der er skrevet tal på, er det en god taløvelse for børnene at stille dem i rigtig rækkefølge. Beslut hvorfra I skal kaste og markér stedet – eksempelvis med en pind. Så er det bare med at gå i gang med at forsøge at ramme.
Forberedelse	Find 10 dåser – evt. tomme sodavandsdåser eller en brugt dåse hakkede tomater. Rengør dåserne, så de er klar – evt. til at blive malet.
Materialer	• 10 dåser – eller flere/færre • Maling og pensler • Tennisbolde eller lign. til at kaste med
Tips og idéer	Dåserne kan også dekorerer med andet end maling – det kan være gavepapir, der limes på, tusch, eller andet. Dåserne kan også sagtens stables som de er uden pynt. Der kan bruges både flere og færre dåser end de ti. Det er sjovest desto flere dåser, man kan skrabe sammen.

Affaldshierarki-leg

Beskrivelse

Lad børnene gå rundt mellem hinanden i en stor gruppe. Alle har til at starte med den samme rolle med en bevægelse, der passer til det nederste trin i affaldshierarkiet (deponi/nedgravning).

Når man møder en anden, slår man sten-saks-papir.

Vinderen går videre til næste trin i affaldshierarkiet og får dermed en ny rolle og bevægelse. Personen må nu kun duellere i sten-saks-papir med nogen, på sit nye trin.

Taberen må lede efter en anden, der stadig er på samme trin.

Legen slutter, når der kun er én person tilbage på de første tre trin, og de resterende er blevet til "affaldshelte".

Trinnene og deres bevægelser:

1. Nedgravning: Armene bøjet over hovedet
2. Forbrænding: Fingrene laver ildbevægelser
3. Genanvendelse & genbrug: Armene kører rundt om hinanden (som i "Hjulene på bussen")
4. Forebyggelse: Stik hånden i vejret og leg superhelt

Forberedelse

Vælg et område, som legen skal leges på.

Tips og idéer

Til de større børn:

Tag en snak om de forskellige trin i Affaldshierarkiet og om hvordan, affaldet bliver behandlet på hvert trin. Brug plakaten af Affaldshierarkiet fra Økolariets Affaldskasse til at illustrere.

Forklar efter legen hvorfor det er okay, at nogle få ender på de nedre trin i hierarkiet (nedgravning, forbrænding og genanvendelse), men at det er allerbedst, at de er så mange, der ender som affaldshelte, der er gode til at forebygge.

Containertagfat	
Beskrivelse	Kædetagfat med et affaldstvist. Affald skal smides i skraldespanden og ikke i naturen. Børnene skal nu fange henkastet affald – men det er ikke alt affald, der er lige let at fange. En af børnene får rollen som fanger (affaldscontaineren). De andre er affald og løber omkring. Når affaldscontaineren har fanget et stykke affald, er de kædet sammen og skal nu holde i hånden, mens de fanger mere affald. Hver gang affaldscontaineren er nået op på fire personer, deler den sig i to.
Forberedelse	Udvælg et område, I kan lege legen.
Tips og idéer	Variation til større børn: Børnene inddeles i forskellige affaldstyper (metal, plast, papir, osv.). Fangerne må kun fange den type affald, de er blevet tildelt. Her kan I tale om vigtigheden i at sortere affald rigtigt.

Udendørsaktiviteter

Affaldsbanko	
Beskrivelse	Tag en banko-plade med på en gåtur og se, om I kan finde tingene på pladen. Sæt kryds undervejs – og saml affaldet op, hvis I finder noget. Bankoplader til kopiering kan findes i Økologiets Affaldskasse.
Forberedelse	Kopier bankopladerne, så der er nok til alle. Tag skraldesække og handsker med, så I kan samle det affald op, som I finder.
Materialer	• Bankoplader • Tusch/blyant • Skraldesække og handsker
Tips og idéer	Laminer evt. jeres kopier af bankopladerne og brug en whiteboardtusch til at markere, hvilke typer af affald, I finder. På den måde kan I bruge bankopladerne igen og igen og spare papir.

Naturens skraldemænd på besøg

Beskrivelse

Den gruppe af smådyr, som lever af døde planterester, kalder vi nedbrydere. De er første led i den vigtige proces, hvor naturens affald bliver lavet om til nyt næringsstof for planterne. Orme, mider, tusindben m.fl. spiser og findeler materialet, som herefter overtages af svampe og bakterier, der forestår den sidste del af nedbrydningen.

Medbring skovle og bakker/terrarium på en tur udenfor, og led efter orme, bænkebidere, skolopendre og myrer. Indret et terrarie til de dyr, I finder, med jord, sten og plantedele. Lad dyrene flytte ind og tag dem med hjem.

Husk at holde terrariet fugtigt og fodre dyrene med f.eks. grøntrester.

Forberedelse

Find et godt sted at gå hen – gerne et sted, hvor det er muligt at grave, lede under sten eller rode i halvformuldede bladbunker.

Tal med børnene om, hvordan man behandler levende dyr, og hvad nedbrydning er.

Materialer

- Skovle
- Bakker/terrarium

Tips og idéer

I skal ikke beholde dyrene længere, end der er interesse for dem. Det vil sige så længe, de voksne sørger for, at børnene fodrer, vander og følger med i de små dyrs arbejde.

I et terrarie kan I se dyrenes gange og lægge mærke til, hvordan ormene trækker planterester med sig ned i jorden.

Fun fact: Vidste du, at under en sko str. 38 solidt plantet i en græsplæne eller i skovbunden, findes der ca. 5-10 orme, 1000 mider og en håndfuld tusindben?

Affaldsdetektiver	
Beskrivelse	Udvælg et naturområde og en sti børnene kan følge. Læg på forhånd nogle materialer ud langs stien – forskellige ting, der ikke havner i naturen af sig selv. Børnene skal nu være affaldsdetektiver. Lad dem gå turen og finde de ting, der ikke hører hjemme.
Forberedelse	Find forskellige materialer, der ikke hører til i naturen, og læg dem ud på den udvalgte sti. Fortæl børnene om nedbrydningstider inden I går ud på stien. Der kan findes en plakat med nedbrydningstider i Økoloriets Affaldskasse.
Materialer	Eksempler på materialer: • Gamle potteplanter • Batterier • Plastposer • En pølsemad • Æbleskrog • Etc.
Tips og idéer	Tal med børnene om materialekendskab, når I finder materialerne – hvordan lyder glas, når man slår på det? Hvordan lyder plast? Tal med børnene om, hvad der mon sker, hvis tingene bliver liggende: Hvad sker der med ispinde, plast, potteplanter og gulerodsskræller, når de flyder i naturen? Hvorfor er det vigtigt at tage materialerne med hjem og lægge det i skraldespanden? Derimod kan æbleskrog og potteplanter nok forsvinde af sig selv – men hvor lang tid tager det, inden det er væk?

Naturen nedbryder dit affald - Forsøg

Beskrivelse

Grav forskellige materialer ned et uforstyrret sted og markér, hvad I har gravet ned hvor. Grav de forskellige ting op med jævne mellemrum, og se hvor hurtig og hvordan nedbrydningen foregår. Jo varmere i vejret, jo hurtigere foregår processerne.

Forberedelse

Vælg noget affald børnene kender. Tal med børnene om, hvad de tror, der sker med affaldet.

Materialer

- Skovl
- Markeringsmateriale
- Affald, eks. æbleskrog, rugbrød, tyggegummi, ispinde, køkkenruller, mælkekartoner, plastbægre, sodavandsflasker og -kapsler.

Tips og idéer

Vær opmærksomme på, at børnene får vasket deres hænder ordentligt bagefter.

Tal med børnene om, hvad der sker med tingene. Hvorfor forandres noget, når andet ikke gør? Hvorfor er det uheldigt, når man smider affald i naturen?

Nedbrydningssti	
Beskrivelse	For at børnene får en forståelse af de forskellige typer henkastet affalds nedbrydningstider, kan børnene "gå" nedbrydningstiden. For at børnene kan huske de forskellige ting bedre, skal de ved hvert stoppested løse en lille opgave. Opgavebeskrivelserne og postskilte findes i Økolariets Affaldskasse.
Forberedelse	Medbring et målehjul og find en rute på ca. 1 km. Sæt skiltene op med de rigtige distancer (liste over distance findes i Økolariets Affaldskasse) og stil opgaverne frem. Skiltene kan enten hænges omkring lygtepæl/træ/buske eller pæle i har med hjemmefra. Tal med børnene om henkastet affald og om hvorfor, det er u hensigtsmæssigt med affald i naturen.
Materialer	• Snor til at hænge skilte op med • Maling/kridt til at tegne hinkerude med • Aviser • Papir, farver og blyant • Klapstol • 10 kapsler • 5 plastposer • Spand med ca. 10L vand • 2 stk. ½-liters plastflasker • Plastkrus • 9 eller flere aluminiumsdåser • Cykel
Tips og idéer	Lad stien stå og inviter forældre og andre børn til at gå turen. Lad børnene forklare turen for deres forældre.

Skraldekrea

Affaldskunst	
Beskrivelse	Lav en collage/mosaik af alt, hvad I finder på en gåtur, som folk har smidt i naturen. Sæt evt. nedbrydningstider på.
Forberedelse	Gå en tur dagen før I skal gennemføre aktiviteten, og tag alt det henkastede affald I finder på vejen med tilbage. Husk at medbringe handsker.
Materialer	• Affald fra gåturen • Lim/karton/tuscher/farver/sakse
Tips og idéer	Lav en udstilling for forældre med jeres affaldskunst.

Lav-selv genbrugspapir - Opskrift

Beskrivelse

Det er nemt og sjovt at lave sit eget genbrugspapir!

Riv gammelt papir – aviser, kuverter, æggebakker, postkort og hvad I ellers har liggende – i små stykker, og put stykkerne i en balje med varmt vand. Vandet skal dække papiret, og det skal helst stå i mindst 1 time og helst natten over.

Blend papirmassen sammen med vand (1/3 masse og 2/3 vand). Massen skal have en konsistens af tynd havregrød.

Hæld den blandede masse over papirrammen med net, så det er jævnt fordel. Vend rammen på hovedet oven på et gammelt håndklæde/viskestykke, så papiret vender ned af. Dup bagsiden af trådnettet med en svamp, så papiret løsner sig.

Løft forsigtigt rammen af og læg et viskestykke over papiret. Pres ovenpå viskestykket med et varmt strygejern indtil papiret er tørt.

Nu har I produceret jeres første stykke genbrugspapir!

Forberedelse

Indsaml en masse gammelt papir, aviser, æggebakker, osv. Klargør et arbejdsbord med en voksdug.

Materialer

- Papirramme (eks. træramme med et net)
- En masse gammelt papir
- Balje med vand
- Blender
- Svampe
- Viskestykker
- Strygejern

Tips og idéer

Til tynde ark papir skal der bruges meget vand og lidt papirmasse. Skal papiret være tykt skal der bruges mere papirmasse.

Udsmyk papiret ved at lægge forskellige materialer i papirmassen – eks. smådele fra planter, garn, fjer, konfetti, osv.

I kan også indfarve papirmassen med f.eks. gurkemeje (gul), rødbedesaft, paprika, osv.

Kapselkunst	
Beskrivelse	Start en indsamling af øl- og sodavandskapsler. Når I har en rigtig stor bunke i alle mulige flotte farver, laves de om til kapselkunst. Kapselkunst kan være meget forskelligt – slå fantasien løs!
Forberedelse	Jo flere kapsler I samler, jo sjovere! Skaf værktøj, gammel snor, pap, o.lign. til at fremstille kapselkunsten. Fortæl børnene om metalaffald – prøv med en magnet, om kapslerne er lavet af metal.
Materialer	• Masser af kapsler • Snor, pap, etc. • Værktøj (eks. hammer og søm) • Limpistol
Tips og idéer	Kapselcollage: Kapslernes farver kan danne mønstre, som limes op på eks. gamle krydsfinerplader eller kraftigt pap. Kapselskulptur: Kapsler kan limes sammen til skulpturer med en limpistol. Kapselforhæng: Bor huller i kapslerne (eller slå hul med et stort søm og en hammer), og hæng dem på lange snore med knuder. De kan pynte på en væg, foran et vindue eller i en døråbning. Når kapslerne støder mod hinanden, laver de kapselmusik.

Madaffald og restaffald	
Beskrivelse	Lav collager der viser, hvad der hører i den sorte pose til restaffald, og hvad der hører i den grønne pose til madaffald. Lad børnene klippe eller rive i reklamer. Lim restaffaldet på den ene halvdel af et stykke A3-karton og lim madaffaldet på den anden halvdel.
Forberedelse	Indsaml en masse reklamer. Inddel A3-karton i to halvdele og illustrer, hvilken der er til madaffald og hvilken, der er til restaffald Tal med børnene om affaldssortering i den grønne og den sorte pose.
Materialer	• Reklamer • A3-karton • Lim/karton/tuscher/farver/sakse
Tips og idéer	Lav evt. en udstilling for forældre.

Affaldsmusik, instrumenter af affald - Inspirationsark

Beskrivelse

Der er masser af god lyd i affald. Prøv at lave jeres helt eget og unikke genbrugsorkester med ting, I ellers skulle smide ud. I kan også opfinde nye instrumenter.

Tips og idéer

Guitar af papæske, paprør, elastikker, tape og farveblyanter.

Rasleinstrument af gamle plastbøtter med låg (krydderier, yoghurt, vitaminpiller) og grødris.

Franskbrød af dåse og blyant.

Trompet af toiletpapirsrolle, madpapir, elastikker og saks.

Xylofon af marmeladeglas, vand og frugtfarve.

Trommer af papkasser i forskellige størrelser, spande eller bøtter.

Find videoer og anden inspiration på affaldsindsamlingen.dk eller via linket her: <https://www.affaldsindsamlingen.dk/skoler-og-dagtilbud/portal/dagtilbud/nyt-materiale-2022/intro/>

Affaldslegetøj - Inspirationsark

Beskrivelse

Her er det kun fantasien, der sætter grænser for kreativitet! Gamle sokker kan blive til nye dukker og bolde, mælkekartoner til biler og dåser til søde skralderobotter.

Tips og idéer

Sjove figurer af toiletpapirsrudder.

Kryds og bolle-spil af kapsler.

Flyvemaskine af ispinde og en tøjklomme.

DR Ramasjang har lavet en programserie fyldt med affaldskrea-idéer til børn. Serien hedder "Kreabix", og kan findes online på DR.dk eller via linket her:

https://www.dr.dk/drtv/serie/kreabix_372190